

ZAKON O ZAŠTITI ŽIRANTA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE¹

(„Službene novine Federacije BiH“, br. 102/13)

1. OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se uvjeti i načini ostvarivanja prava žiranta u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 2.

Cilj ovog zakona je osigurati zaštitu prava žiranta na finansijskom tržištu Federacije Bosne i Hercegovine.

Odnos prema drugim propisima

Član 3.

Primjena odredaba ovog zakona ne utiče na prava koja žirant ima na osnovu drugih propisa. Ako ovim zakonom nije drugačije određeno, na obligacijsko-pravne odnose između žiranta i povjerioca primjenjivat će se odredbe Zakona o obligacionim odnosima Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 4.

U smislu ovog zakona pojedini pojmovi imaju sljedeća značenja:

- žirant je pravno ili fizičko lice koje je garant kreditnog posla i koje se obavezuje, isključivo u pisanoj formi, izvršiti namirenje povjeriocu tek kad to nije moguće izvršiti koristeći sve instrumente osiguranja kredita u skladu sa odredbama ovog zakona;
- glavni dužnik je pravno ili fizičko lice koje je korisnik sredstava odobrenog kredita i koje kreditna sredstva koristi i otplaćuje povjeriocu na način definiran odredbama ugovora o kreditu;
- sudužnik je pravno ili fizičko lice odgovorno za naplatu svih povjeriočevih potraživanja jednako kao i glavni dužnik;
- povjerilac je banka, mikrokreditna organizacija i lizing društvo u smislu Zakona o bankama, Zakona o mikrokreditnim organizacijama i Zakona o lizing društvima;
- ugovor o kreditu/mikrokreditu ima značenje utvrđeno u zakonu kojim se uređuju obligacioni odnosi i u zakonu o mikrokreditnim organizacijama;
- profesionalna pažnja je povećana pažnja i vještina koja se osnovano očekuje od povjerilaca u poslovanju s korisnicima njihovih usluga, u skladu s pravilima struke, dobrim poslovnim običajima i principom savjesnosti i poštenja;
- nominalna kamatna stopa označava kamatnu stopu izraženu kao fiksni ili promjenjivi postotak koji se na godišnjem nivou primjenjuje na iznos povučenih kreditnih sredstava;
- efektivna kamatna stopa iskazuje ukupne troškove kredita koje plaća korisnik kredita, pri čemu su ti troškovi izraženi kao postotak ukupnog iznosa na godišnjem nivou;

---

¹ Legalist.ba objavljuje ovaj tekst u dobroj vjeri, smatrajući ga u trenutku objavljivanja ispravnom verzijom zakonskog teksta. Ali, autori i Legalist.ba ne jamče da je objavljena verzija teksta pravno valjana, trenutno važeća ili pravodobno dopunjena i mijenjana, stoga Legalist.ba ne odgovara za štetne posljedice koje mogu nastupiti usljed preuzimanja i korištenja ovog neslužbenog teksta zakona.

- plan otplate je tabelarni pregled svih hronološki prikazanih novčanih tokova namijenjenih informiranju glavnih dužnika i žiranta a radi ažurnijeg praćenja njihovih obaveza po ugovoru o kreditu;
- kreditna sposobnost tražioca kredita predstavlja utvrđivanje boniteta dužnika, tj. njegove mogućnosti da dobije kredit i da ga zajedno s pripadajućom kamatom otplati u roku utvrđenim ugovorom.

2. POSEBNE ODREDBE

Pravila i faze ugovaranja

Član 5.

Povjerilac je dužan pridržavati se odredbi iz ovog zakona, postojećih odredbi sadržanih u drugim zakonima a koje se tiču postupka u predugovornoj i pregovaračkoj fazi, prije dodjele kreditnih sredstava i zaključivanja ugovora.

Povjerilac je obavezan prije zaključivanja ugovora o kreditu procijeniti kreditnu sposobnost korisnika, žiranta ili drugog lica koje lično osigurava ispunjavanje obaveza korisnika na osnovu odgovarajuće dokumentacije i podataka dobijenih od korisnika, uvidom u kreditne registre, uz pisanu saglasnost lica na kojeg se podaci iz registra odnose, kao i javnih registara i baze podataka.

Prije zaključivanja ugovora o kreditu povjerilac je dužan, uz prethodno pisanu saglasnost korisnika, žiranta ili drugog lica koje lično osigurava ispunjavanje obaveze korisnika, međusobno ih informirati i upoznati s dokumentacijom i podacima pribavljenim u postupku procjene kreditne sposobnosti.

Ukoliko jedno lice nije saglasno da se dobijeni podaci i dokumentacija za procjenu njegove kreditne sposobnosti saopšte drugim licima, povjerilac je dužan s tom činjenicom upoznati druga lica.

Odredbe ovog člana ne primjenjuju se u slučajevima kada je takvo saopštenje podataka izričito zabranjeno posebnim prinudnim propisima ili je suprotno ciljevima javnog poretka.

Ako se ugovorne strane saglase da se kreditno zaduženje korisnika kao dužnika poveća, povjerilac je dužan ponovo procijeniti kreditnu sposobnost korisnika, žiranta ili drugog lica koje lično osigurava ispunjavanje obaveza korisnika prije bilo kakvog povećanja ukupnog iznosa kredita.

3. KREDITNI DOSJE

Član 6.

Prije zaključivanja ugovora kreditni službenik mora sačiniti kreditni dosje.

Kreditni dosje mora sadržavati sva dokumenta vezana uz odobreni kredit, a najmanje sljedeće:

- 1) zahtjev za kredit potpisan od podnosioca zahtjeva u kojem je navedena svrha u koju će kredit biti korišten;
- 2) izvod iz registra pravnih subjekata podnosioca zahtjeva, ukoliko je riječ o pravnom licu;
- 3) originalni primjerak ugovora o kreditu;
- 4) posljednji finansijski izvještaj, uključujući bilans stanja, bilans uspjeha, izvještaj o novčanim tokovima itd., potpisani od odgovornog lica ukoliko je riječ o pravnom licu;
- 5) potvrdu o zaposlenju i plaći ili iznosu godišnjeg prihoda podnosioca zahtjeva ukoliko je riječ o fizičkom licu;
- 6) dokumentaciju koja se odnosi na kontrolu i ocjenu dužnikovog finansijskog stanja i njegove sposobnosti da vrši otplatu kredita po ugovorenim uvjetima sa analizom

- koju je obavio, odnosno ovjerio odgovorni radnik povjerioca kojom je potvrđeno da su novčani tokovi dužnika odgovarajući za otplatu kredita;
- 7) odluku odgovarajućeg organa povjerioca o odobravanju kredita, koja sadrži rokove, kamatu i druge uvjete pod kojima je kredit odobren;
  - 8) dokumentaciju koja potvrđuje namjenu kredita;
  - 9) ukoliko je podnosilac zahtjeva zastupnik drugog lica primjerak dokumenta kojim se to potvrđuje;
  - 10) dokumenta vezana uz kredit osiguran kolateralom ili garancijom;
  - 11) dokumenta koja navode novčani iznos na koji je kreditirana imovina osigurana kod odgovarajuće institucije gdje je to moguće;
  - 12) za kredit odobren za izgradnju, obnovu ili adaptaciju nekretnine-dokumente o troškovima radova (predračun radova), izvještaje o inspekcijama obavljenim od povjerioca ili dokumente o prijemu objekta kojim se potvrđuje završetak radova;
  - 13) u slučaju izmjena i dopuna ugovora o kreditu nakon odobrenja kredita, dokumenta koja to potvrđuju i definiraju;
  - 14) dokumenta koja prate i potvrđuju otplatu kredita u cjelini ili djelimično i sadrže izvor (način) otplate kredita (uplate od dužnika ili realiziranje kolaterala);
  - 15) dokumenta o finansijskom stanju garanta za dati kredit;
  - 16) dokumenta koja sadrže mjere koje je povjerilac preuzeo prema neurednom dužniku;
  - 17) svu prepisku i dokumentaciju o kontaktima između povjerioca i dužnika nakon zaključenog ugovora o kreditu.

4. UGOVOR O KREDITU

Član 7.

Ugovor o kreditu (u daljnjem tekstu: ugovor) je jedinstven i sadrži sva međusobna prava i obaveze glavnog dužnika, povjerioca i žiranta.

Ugovor se sačinjava obavezno u pisanoj formi.

Obavezni elementi ugovora o kreditu i mikrokreditu su:

- 1) vrsta kredita/mikrokredita;
- 2) period na koji se kredit/mikrokredit odobrava;
- 3) poslovno ime, ime i adresa ugovornih strana;
- 4) iznos kredita/mikrokredita koji se odobrava i uvjeti povlačenja sredstava;
- 5) kod kredita indeksiranih u stranoj valuti-valutu u kojoj povjerilac indeksira kredit/mikrokredit, tip kursa valute koji se primjenjuje pri odobravanju i otplati kredita/mikrokredita (kupovni ili prodajni kurs Centralne banke Bosne i Hercegovine ili službeni srednji kurs, ili kupovni ili prodajni kurs povjerioca) i datum obračuna;
- 6) visina nominalne kamatne stope uz određenje da li je fiksna ili promjenljiva, a ako je promjenljiva-elementi na osnovu kojih se određuje (referentna kamatna stopa, indeks potrošačkih cijena i dr.), njihovu visinu u vrijeme zaključivanja ugovora, period u kojem će se mijenjati, kao i fiksni element ako je ugovoren;
- 7) efektivna kamatna stopa i ukupan iznos koji korisnik treba platiti, a izračunat je na dan zaključenja ugovora;
- 8) plan otplate kredita/mikrokredita i pravo korisnika da tokom trajanja ugovora u slučaju promjene plana otplate, odnosno jedanput godišnje, ako nije došlo do nove promjene, može besplatno dobiti taj plan; ako se kamata i troškovi otplaćuju bez istovremene otplate glavnice-plan otplate kredita treba sadržavati samo rokove i uvjete otplate kamate i troškova;
- 9) metod koji se primjenjuje kod obračunate kamate (konformni, proporcionalni i dr.);

- 10) stopa zakonske zatezne kamate u trenutku zaključivanja ugovora koja se primjenjuje u slučaju kašnjenja u izmirenju obaveza i pravila za njeno prilagođavanje, te sve druge naknade koje se plaćaju u slučaju neispunjenja obaveza;
- 11) upozorenje o posljedicama u slučaju neizmirivanja obaveza, uvjeti, postupak i posljedice otkaza, odnosno raskida ugovora o kreditu/mikrokreditu u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima, kao i obavijest o uvjetima i načinu ustupanja potraživanja u slučaju neizmirivanja obaveza;
- 12) odredba prema kojoj je povjerilac putem instrumenta osiguranja kredita predviđenog zakonom, osigurao naplatu svojih potraživanja od glavnog dužnika;
- 13) odredba prema kojoj je povjerilac nadležan i dužan da naplatu kreditnih sredstava, u slučaju kašnjenja, izvrši koristeći sve instrumente osiguranja kredita glavnog dužnika;
- 14) odredba prema kojoj povjerilac u vezi s odredbom iz prethodnog stava, prije utuženja žiranta, treba iscrpiti sva pravna sredstva u namirenju svojih potraživanja prema glavnom dužniku;
- 15) odredba prema kojoj žirant neće vraćati kredit prije nego što povjerilac poduzme sve radnje iz prethodnog stava ovog člana, a ukoliko ipak dođe do otplate kredita žiranta visina rate ne smije prelaziti trećinu redovnih primanja svakog žiranta pojedinačno i svih žiranta solidarno;
- 16) vrsta i visina svih naknada koje padaju na teret korisnika kredita/mikrokredita uz određenje da li su fiksne ili promjenljive, a ako su promjenljive – rokove u kojima će ih povjerilac mijenjati, kao i vrstu i visinu drugih troškova (porezi, naknade nadležnim organima i dr.);
- 17) vrsta sredstava osiguranja, mogućnost za njihovu zamjenu tokom perioda otplate kredita/mikrokredita, kao i uvjete aktiviranja tih sredstava u slučaju neizmirivanja obaveza;
- 18) uvjete i način prijevremene otplate kredita/mikrokredita i visinu naknade u vezi s tim;
- 19) pravo korisnika na odustanak od ugovora, uvjete i način odustanka;
- 20) pravo na prigovor i mogućnost pokretanja postupka posredovanja radi vansudskog rješavanja spornog odnosa.

Ukupni troškovi kredita/mikrokredita za glavnog dužnika uključuju kamate, naknade i sve troškove koji su direktno povezani sa odobravanjem i korištenjem kredita/mikrokredita i uključuju se u obračun i iskazivanje efektivne kamatne stope.

Ukupan iznos koji glavni dužnik treba da plati predstavlja zbir iznosa kredita/mikrokredita i ukupnih troškova kredita/mikrokredita koje korisnik snosi.

Pri isplati kredita/mikrokredita povjerilac uz ugovor uručuje glavnom dužniku jedan primjerak plana otplate kredita/mikrokredita koji se smatra sastavnim dijelom ugovora, a drugi primjerak ovog plana povjerilac zadržava u svojoj dokumentaciji.

5. PRAVA ŽIRANTA

Pravo na odustanak (period hlađenja)

Član 8.

Žirant ima pravo odustati od zaključenog ugovora u roku sedam dana od dana zaključenja ugovora, bez navođenja razloga za odustanak.

Pri odustajanju od ugovora iz stava 1. ovog člana, a prije isteka roka istog stava, žirant je dužan o svojoj namjeri obavijestiti povjerioca pri čemu se datum prijema tog obavještenja smatra datumom odustanka od ugovora. Ovo obavještenje dostavlja se u pisanoj formi.

Osnovni principi zaštite žiranta

Član 9.

Ako povjerilac ispunjavanje obaveza korisnika prema poslovima odobravanja kredita osigura jamstvo, dužan je u pregovaračkoj fazi upoznati žiranta s predmetom jamčenja, oblikom jamstva koji se ugovorom zahtijeva, obimom žirantove odgovornosti na koju se obavezuje davanjem izjave o jamčenju, te mu predložiti sve informacije, odnosno učiniti dostupnim sve bitne elemente ugovora iz kojih su jasno vidljiva prava i obaveze ugovornih strana i, na njegov zahtjev, bez naknade, predati nacrt ugovora radi razmatranja izvan poslovnih prostorija povjerioca.

Povjerilac i korisnik kredita ne mogu mijenjati obavezne elemente ugovora kojima se povećava obim žirantove odgovornosti, bez prethodne saglasnosti žiranta u pisanoj formi.

Po svojoj funkciji i prirodi jamstvo je akcesoran (sporedan) ugovor koji nema samostalno pravno postojanje, već je zavisno od postojanja i valjanosti osnovnog pravnog posla čijem osiguranju i koristi.

Član 10.

U smislu ovog zakona žirant ima pravo:

- 1) na potpuno i istinito informiranje;
- 2) na edukaciju o jamstvu u skladu sa odredbama ovog zakona;
- 3) na određenost ili određivost ugovorne obaveze;
- 4) na zaštitu od diskriminacije;
- 5) da bude saslušan i zastupan;
- 6) na sigurnost žiranta u slučaju da povjerilac nije poduzeo sve propisane mjere provjere glavnog dužnika;
- 7) na zaštitu žiranta od namjernog ili namjeravanog prevarnog postupanja glavnog dužnika ili povjerioca;
- 8) na naknadu štete i kompenzaciju od glavnog dužnika ili povjerioca.

Član 11.

Ako je žirant fizičko lice kao žirant se može obavezati samo lice sa potpunom poslovnom sposobnošću (član 999. Zakona o obligacionim odnosima) i lice starosne dobi ne manje od 18 i ne više od 65 godina.

Ako je žirant pravno lice povjerilac je dužan provjeriti njegovu kreditnu sposobnost i zaduženost istom vrstom i načinom provjere koja se primjenjuje prema glavnom dužniku u skladu s ovim zakonom.

Obaveze povjerioca prema žirantu

Član 12.

Zaposlenici koji su angažirani na poslovima prodaje finansijskih usluga i pružanju savjeta žirantima dužni su posjedovati odgovarajuće kvalifikacije, znanje i iskustvo, profesionalne i lične kvalitete, da postupaju u skladu s dobrim običajima poslovanja i poslovne etike, poštujući ličnost i integritet žiranta, kao i da ga potpuno, tačno i nepristrasno informiraju o svim pojedinostima u vezi s kreditom glavnog dužnika.

Član 13.

Prije zaključivanja ugovora o kreditu povjerilac je dužan kreditnu sposobnost korisnika kredita procijeniti na osnovu podataka koje dobije od njega i provjeriti ih uvidom u centralnu bazu podataka o zaduženosti korisnika kredita.

Podaci o kreditnoj sposobnosti glavnog dužnika i žiranta moraju biti sastavni dio kreditnog dosjea.

Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija za bankarstvo FBiH) propisat će uvjete za procjenu i dokumentiranje kreditne sposobnosti glavnog dužnika i žiranta.

Član 14.

Poslije zaključivanja ugovora povjerilac je dužan odmah uručiti jedan primjerak ugovora glavnom dužniku i žirantu.

Član 15.

Za odboravanje kreditnih iznosa većih od 20.000,00 konvertibilnih maraka i periodom otplate kredita dužem od tri godine ukida se kategorija žiranta za fizička lica, a povjerilac svoja potraživanja namiruje iz instrumenata osiguranja glavnog dužnika u skladu s odredama ugovora i ovog zakona.

Član 16.

Instrumenti osiguranja kredita mogu biti: mjenica, hipoteka na nepokretnu imovinu, oročeni novčani depoziti, garancija druge banke, akcije, polise osiguranja, sudužnici i drugi zakonima predviđeni instrumenti.

Ukoliko je jedan od instrumenata osiguranja kredita sudužnik povjerilac će, u skladu s članom 4. ovog zakona, prema njemu upotrijebiti sve instrumente prinudne naplate isto kao i prema glavnom dužniku, uključujući i zabranu po pristanku.

Član 17.

Od žiranta se može zahtijevati ispunjavanje obaveze tek nakon što je glavni dužnik ne ispuni u roku predviđenim u ugovoru a povjerilac iscrpi sva sredstva prinudnog izvršenja protiv glavnog dužnika u skladu sa odredbama ovog zakona.

Ugovorom se preciziraju odredbe prema kojima glavni dužnik ne može pokloniti, prodati ili prepisati na treće lice svoju imovinu za vrijeme trajanja ugovora.

Ugovorom se precizira odredba o načinu postupanja povjerioca u slučaju da glavni dužnik napusti Bosnu i Hercegovinu, a da prethodno nije izmirio obaveze prema povjeriocu.

U slučaju kršenja odredbe iz stava 2. ovog člana od glavnog dužnika povjerilac ne može tražiti ispunjavanje dospjele obaveze od žiranta sve dok ne zatraži od suda da se imovina glavnog dužnika vrati u prvobitno stanje, odnosno da se izmiri iz zaostavštine po ostavinskom postupku ili da obaveze duga preuzmu nasljednici u skladu sa ostvarenim nasljednim pravima.

Izuzetak od odredbi iz prethodnog stava čine oni žiranti koji se vlastitom voljom i odlukom obavežu povjeriocu o preuzimanju obaveze izmirenja duga.

Član 18.

Ugovor ne može sadržavati odredbe kojima se žirant odriče prava garantiranih ovim zakonom.

Povjerilac je dužan u svojim poslovnim prostorijama i to najkasnije 15 dana prije zaključenja ugovora osigurati da se žirant upozna sa svim činjenicama i uvjetima koji su u vezi s ugovorom, te mu pružiti odgovarajuća objašnjenja i instrukcije koje se odnose na primjenu ovih uvjeta i na njegov zahtjev u pisanoj formi dostaviti odgovore na njegove upite.

Član 19.

U slučaju promjene obaveznih elemenata ugovora kojima se povećava obim žirantove obaveze, povjerilac je obavezan s tom promjenom upoznati žiranta.

Ako je žirant saglasan s prethodnim stavom svoju saglasnost potvrđuje sklapanjem aneksa ugovora.

Ako žirant nije saglasan, ostaje na snazi njegova obaveza u visini i obimu prema prvobitno potpisanom ugovoru.

Član 20.

Povjerilac je dužan najmanje dva puta godišnje bez naknade dostaviti žirantu obavještenje o stanju duga po ugovoru.

Član 21.

Ako glavni dužnik ne ispuní svoju obavezu na vrijeme povjerilac je, u skladu s ugovorom, dužan o tom obavijestiti žiranta.

Nepravilne ugovorne odredbe i nepošteno poslovanje

Član 22.

Na nepravilne ugovorne odredbe i nepošteno poslovanje, uključujući i postupak njihove zabrane, primjenjuju se odredbe Zakona o zaštiti potrošača Bosne i Hercegovine.

Član 23.

Činu potpisivanja ugovora moraju pored glavnog dužnika obavezno prisustvovati i žiranti.

6. OSTVARIVANJE PRAVA ŽIRANTA

Član 24.

Žirant ima pravo na prigovor u pisanoj formi povjeriocu ako smatra da se povjerilac ne pridržava odredaba ovog zakona, obaveza iz ugovora, općih uvjeta poslovanja i dobre poslovne prakse.

Povjerilac je dužan poduzeti mjere za rješavanje prigovora, donositi pisane postupke, dostaviti pisani odgovor podnosiocu prigovora najkasnije u roku 30 dana od datuma podnošenja prigovora, te o poduzetim mjerama obavijestiti Agenciju za bankarstvo FBiH.

Ako žirant nije zadovoljan odgovorom povjerioca iz stava 2. ovog člana ili ako povjerilac nije odgovorio u roku 30 dana, žirant može u pisanoj formi obavijestiti i uložiti prigovor ombudsmenu u Agenciji za bankarstvo FBiH.

Agencija za bankarstvo FBiH nakon dobijanja obavještenja iz stava 3. ovog člana zatražit će od predmetnog povjerioca da se izjasni o navodima žiranta iz tog obavještenja u roku osam dana od dana prijema ovog zahtjeva.

Ako se povjerilac izjasni ili ne izjasni u ostavljenom roku, a Agencija za bankarstvo FBiH ocijeni da su u pitanju povrede članova ovog zakona, ona će postupiti u skladu sa krivičnim odredbama ovog zakona i krivičnim odredbama drugih zakona koji uređuju rad banaka i mikro kreditnih organizacija.

Ukoliko Agencija za bankarstvo FBiH ne postupa u skladu sa svojim ovlaštenjima iz prethodnog stava, žirant može samoinicijativno otkazati jamstvo.

Ako se povjerilac ne izjasni u ostavljenom roku ili se izjasni, a Agencija za bankarstvo FBiH ocijeni da nisu u pitanju povrede članova ovog zakona, žirant može u pisanoj formi dostaviti prijedlog za posredovanje Agenciji za bankarstvo FbiH radi vansudskog rješavanja spornog pitanja.

Vansudsko rješavanje spornih pitanja

Član 25.

Sporni odnos nastao iz ugovora iz člana 7. ovog zakona može se rješavati u vansudskom postupku u skladu s odredbama zakona i drugih propisa kojima se uređuje posredovanje.

Pravna zaštita žiranta

Član 26.

Subjekti odgovorni za zaštitu potrošača su u skladu s odredbama Zakona o zaštiti potrošača ovlašteni da:

- 1) izdaju instrukcije za prestanak provođenja aktivnosti koje su u suprotnosti s odredbama ovog zakona i da pred sudom iznose te instrukcije,
- 2) pokreću postupak pred nadležnim sudom,
- 3) pokreću postupak pred nadležnim sudom u slučajevima za naknadu štete nanesene kolektivnom interesu žiranta.

Član 27.

Nadležni sud će svojim aktom narediti prestanak bilo kakvog čina ili prakse koji su u suprotnosti s odredbama ovog zakona ili drugih propisa a koji štete zajedničkim interesima žiranta.

Pravo zastupanja

Član 28.

Udruženje za zaštitu žiranta u Bosni i Hercegovini ovlašćuje se da pokreće postupak pred nadležnim sudom radi ostvarivanja naknade štete u slučajevima postupanja povjerioca ili glavnog dužnika suprotno odredbama ovog zakona.

Stavljanje van zakonske snage

Član 29.

Ne dopušta se nijedan oblik jamstva koji nije u skladu sa odredbama ovog zakona.

Ne dopuštaju se ugovori kao dva posebna ugovora: između povjerioca i glavnog dužnika s jedne strane i povjerioca i žiranta s druge strane.

Ne dopušta se institut žiranta ako se dužnikova nekretnina uzima u zalog kao instrument osiguranja kredita.

Ne dopušta se institut žiranta kada je neki zalog instrument osiguranja kredita.

7. OSLOBAĐANJE ŽIRANTA ZBOG NEMARA I ODUGOVLAČENJA POVJERIOCA I PREVARNOG POSTUPANJA GLAVNOG DUŽNIKA I POVJERIOCA

Član 30.

Žirant se oslobađa obaveze ako:

- 1) povjerioc na njegov poziv poslije dospelosti potraživanja nije iscrpio sva sredstva osiguranja predviđena ugovorom radi namirenja svog potraživanja od glavnog dužnika;
- 2) nije dobio ugovor od povjerioca odmah po njegovom potpisivanju;
- 3) ustanovi se da je kredit odobren kreditno nesposobnom klijentu, što je prouzrokovalo obmanu žiranta;
- 4) nije prisustvovao činu potpisivanja ugovora;
- 5) kredit je odobren na osnovu falsifikovane dokumentacije glavnog dužnika ili žiranta. U tom slučaju žirant može podnijeti krivičnu prijavu za krivično djelo prevare;
- 6) utvrdi se da se radi o nepismenom licu, a na ugovoru nije jasan otisak prsta, odnosno rukoznak žiranta ovjeren od dva svjedoka ili suda, odnosno drugog organa;
- 7) kredit je dodijeljen suprotno pozitivnim pravnim propisima u Federaciji Bosne i Hercegovine;
- 8) doveden je u zabludu usljed prevarnog postupanja, te zbog postojanja mana volje;
- 9) nije pokrenut postupak prinudne naplate prema glavnom dužniku, a stekli su se uvjeti za njega.

Obaveza jamstva prestaje iz razloga navedenih u stavu 1. ovog člana rješenjem Agencije za bankarstvo FBiH ili presudom nadležnog suda.

Član 31.

Ukoliko dođe do oslobađanja žiranta iz prethodnog člana povjerilac je dužan odmah o tome pisano obavijestiti Centralnu banku Bosne i Hercegovine koja će poništiti obavezu predmetnog jamstva u svom centralnom registru podataka.

8. NADZOR NAD PRIMJENOM OVOG ZAKONA

Član 32.

Agencija za bankarstvo FBiH vršit će nadzor nad povjericom u skladu sa ovim zakonom i zakonima kojima se uređuje rad davaoca kredita/mikrokredita.

9. KAZNE NE ODREDBE

Član 33.

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 KM do 15.000,00 KM bit će kažnjena za prekršaj banka ili mikrokreditna organizacija ako:

- 1) finansijske usluge ne oglašava na jasan i razumljiv način, odnosno ako oglašavanje sadrži netačne i informacije koje mogu žiranta dovesti u zabludu,
- 2) ugovor nije sačinjen u pisanoj formi,
- 3) svaka ugovorna strana ne dobije jedinstven primjerak ugovora,
- 4) ugovor ne sadrži sve obavezne odredbe propisane ovim zakonom.

Član 34.

Za povrede ovog zakona čije sankcionisanje nije definirano prethodnim članom shodno će se primjenjivati odredbe Zakona o zaštiti potrošača, Krivičnog zakona i Zakona o obligacijskim odnosima.

10. FINANSIJSKA SREDSTVA

Član 35.

Donošenje i provedba ovog zakona ne iziskuje dodatna finansijska sredstva iz Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine.

11. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 36.

Agencija za bankarstvo FBiH će u roku tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti podzakonske akte predviđene ovim zakonom.

Član 37.

Povjerioci su dužni svoje opće akte uskladiti s odredbama ovog zakona najkasnije u roku tri mjeseca od dana stupanja na snagu akata iz člana 36. Zakona.

Član 38.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".